

[Godskesen.]

Ligbrænding bliver en frivillig Sag ogsaa i den Forstand, at der skal kræves positive Momenter, for at Ligbrænding kan finde Sted. Der maa foreligge en utvetydig Erklæring om, at Ligbrænding ønskes, saa vidt muligt fra den afdøde, men muligvis kan man, hvis han ikke har haft Lejlighed til at udtale sig, tage til Takke med en Erklæring fra de efterladte. Ved Siden heraf bør man ogsaa stille Præsterne frit. Det er muligt, at der endnu er adskillige Præster, som ikke ønsker at medvirke ved Ligbrænding, og de bør da være fritaget derfor.

Det forekommer mig, at Lovforslaget, som det foreligger, i det hele fyldestgør de Tanker, som jeg nu i al Korthed har fremsat. Det er netop Lovforslagets Tanke at gaa gradvis frem. Det er Lovforslagets Tanke, at det hele skal have Frivillighedens Præg, og at der skal kræves positive Data, for at Ligbrænding kan tillades. Jeg tror, at Lovforslaget gennemgaaende træffer det rigtige paa disse Omraader. Det gælder navnlig Lovforslagets § 2. Dog kan det være tvivlsomt, om man ikke skal blive staaende ved at kræve en Erklæring af selve den paagældende, om det vil være rigtigt at gaa videre og tillade Ligbrænding ifølge Udtalelse af de efterlevende, naar den paagældende ikke har haft Lejlighed til i levende Live at gøre sin Villie gældende i saa Henseende. Den ærede Ordfører for Venstre (Rytter) nærede Betæneligheder i saa Henseende, og det forekommer mig, at det kræver en nærmere Overvejelse, om man bør gaa videre paa dette Omraade.

Men saa er der et enkelt Punkt i § 2, som jeg gerne vil fremhæve. Det er dette, at det skal betragtes som tilstrækkelig Tilkendegivelse af, at Ligbrænding ønskes, at den paagældende har været Medlem af en Ligbrændingsforening. Jeg tilstaaer, at da jeg hørte den højtærede Minister fremsætte Lovforslaget, og da jeg læste Lovforslaget, følte jeg mig ganske overbevist af den Betragtning, at der dog ikke var noget fornuftigt Motiv til at være Medlem af en Ligbrændingsforening, hvis man ikke ønskede, at ens Lig skulde brændes; men jeg har senere hørt, at der skal være Ligbrændingsforeninger, der ligesom mange andre Foreninger har forskellige Formaal, saaledes at Ligbrænding kun er et af disse. Jeg har endogsaa hørt sige, at der skal være Ligbrændingsforeninger, som ganske vist sørger for deres Medlemmer efter deres Død ved at sikre, at deres Lig bliver brændt, men som ogsaa sørger for Medlemmerne i levende Live ved at skaffe dem Adgang til Spisning, ja,

endogsaa til Dans. Hvis der skulde være saadanne Foreninger — jeg ved ikke, om det er rigtigt, jeg har hørt det, men det kan gerne være, det er galt —, saa er det ikke let at se, hvad det er, der har motiveret den paagældendes Indtræden i Foreningen, om det er Hensynet til Livet eller Hensynet til Døden, der har gjort sig gældende. Dette Punkt maa man dog vist søge at klare. I øvrigt skal jeg ikke gaa ind paa hverken § 2 eller § 3, jeg billiger, som jeg før sagde, Tanken i Lovforslaget paa disse to Hovedpunkter, men jeg forbeholder mig en Undersegelse af den Maade, hvorpaa Tanken er gennemført.

Derimod vilde jeg gerne allerede nu gøre en lille Bemærkning med Hensyn til Lovforslagets § 4 om Fredningstiden for den Aske, der nedsættes paa Kirkegaarden. Forholdet er nu dette, at et Lig skal henligge urørt i alt Fald i 20 Aar, og det kan i Kirkegaardens Vedtægter bestemmes, at det skal henligge længere, indtil 30 Aar. Nu foreslaas det, at Tiden i alle Tilfælde kun skal være 10 Aar. Jeg forstaaer saa overmaade godt, hvorledes dette Forslag er motiveret, idet det hviler paa den i og for sig ganske rigtige Tanke, at Asken opløses, forenes med Jorden langt hurtigere end det ubrændte Lig. Det er sikkert rigtigt, men der er her et andet Moment at tage Hensyn til, idet man her ligesom paa andre Omraader i Lovforslaget maa tage Hensyn til Følelserne. Naar der kun er gaaet 10 Aar, efter at Asken er nedsænket i Jorden, er Forholdet sikkert det, at der endnu lever mange Mennesker, som har staaet i nær Forbindelse med den paagældende, som mindes ham tydeligt, og for hvem det vilde føles stødende, at Asken fjernes allerede nu, og maaske andre blev begravet i den samme Grav. For de Folk, som har Penge nok til at købe sig et Familiegravsted, gør det Hensyn sig ikke gældende; de kan naturligvis lade Asken staa i den Tid, for hvilken Familiegravstedet er købt. Men det forekommer mig, at det Følelsesmoment, som jeg fremhævede, ogsaa har sin fulde Ret for fattige, ubemidlede Folk, som ikke har kunnet købe sig et Familiegravsted. Ogsaa dér vil Forholdet kunne være det, at det vil være meget stødende for de efterlevende, for Slægt, paarørende og Venner, at Asken fjernes efter det Aaremaal, der her er Tale om. Jeg vilde derfor gerne, at man i Udvalget overvejede, om ikke denne Frist burde forlænges, om der ikke i alt Fald skulde gives Adgang til gennem Vedtægter for de paagældende Kirkegaarde at forlænge Fristen. Jeg forstaaer godt, at man her vil anføre det Hensyn,